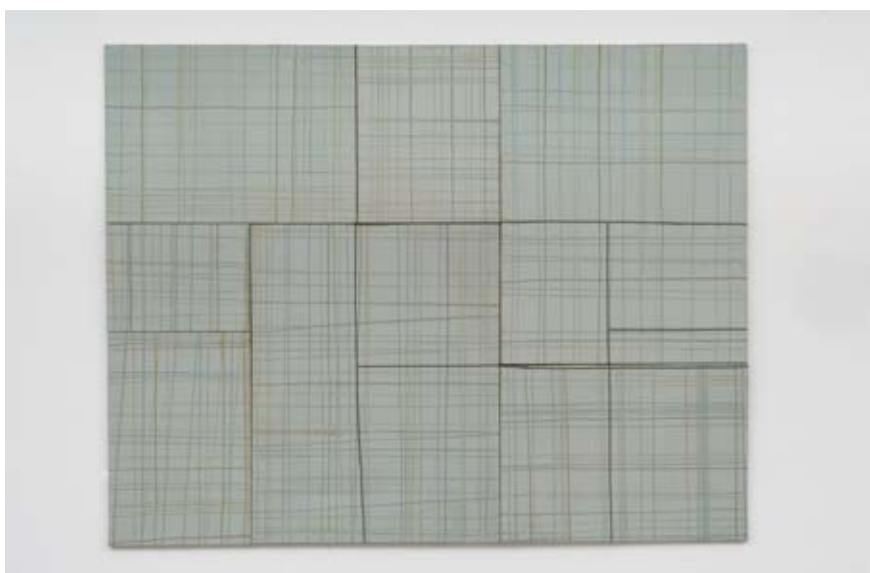

Sigurd Rompza*

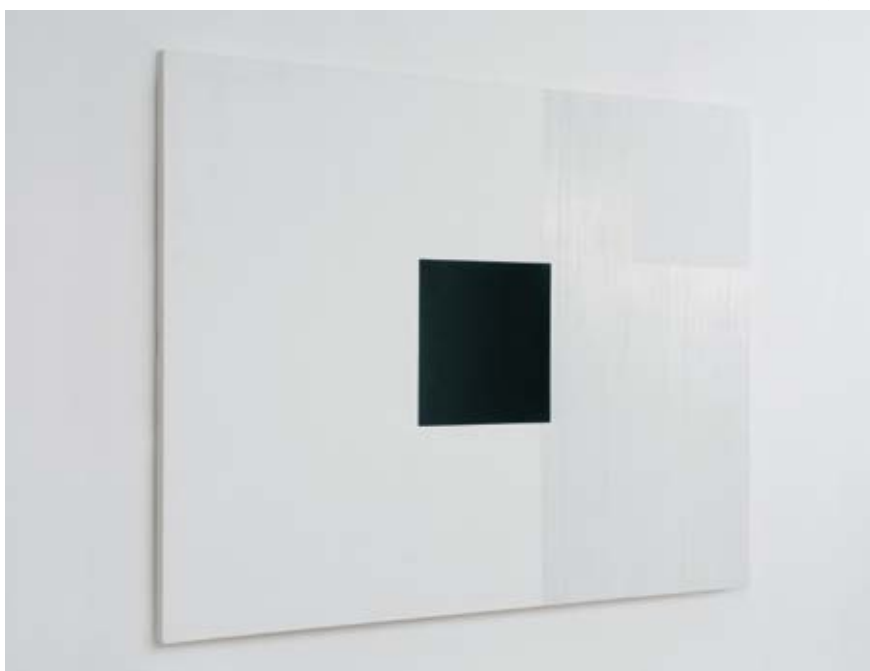
a recepciót igénylő művészetért

a verbális nyelv mellett a képanyelv is a kommunikáció formája. a művészek rendszerint képeket festenek, plasztikákat készítenek vagy az új médiumokat használják, hogy közöljenek valamit a nézőkkel. a leképező művészet esetében ez nyilvánvaló, de a nem leképező, a konkrét művészet is közlésre irányul. így például ha Rupprecht Geiger művészetének témájául a színt választja, ak-

VARGA GYÖRGY
Küszöb 2., 2002

NÁDLER LÁSZLÓ
Cím nélkül, 2001

kor ez azt jelenti, hogy képein „színkutatásainak” eredményeit mutatja be a befogadó számára érzékileg felfogható módon. a néző, úgy is, mint értelmező, jelentést tud ezeknek a képeknek adni.

míg korábban a művész, a producens mindig szem előtt tartotta a befogadót és a jelentés érzékletes közlését, ma mind az alakos, mind a nem leképező művészet alig vagy egyáltalán nem törődik a befogadóval. megállapíthatjuk, hogy a mai művészmagatartás „autisztikus”. ebből következik, hogy a néző messzemenően magára hagyatva áll a hermetikus művek előtt. ez a jelenség nem hat negatívan a művészeti piacra, hiszen az ilyen felfogású művészek műveivel eredményesen lehet kereskedni.

úgy tűnik, gyakran a piac irányítja a művészi koncepciót, és arra csábít egyes művészeket, hogy utánozzák a piac-konform koncepciókat.. a művészek „autisztikus” magatartásának oka még – és ez a művészeti akadémiákon is megmutatkozik – a művészet történetének hiányos ismerete, különös tekintettel a modern klasszikusokra és a kortárs művészetre – valamint a művészetelmélet és a művészek elméleteinek nem ismerése. ehhez kapcsolódik gyakran a művészi munka komolytalansága is. ám, ha egy szerző azt állítja, hogy például a színnel foglalkozik, hamar kiderül, hogy problémával van-e dolgunk vagy sem. említésre méltó ebben az összefüggésben a ma széles körben elterjedt epigonizmus, amelyet sem a befogadó, sem a galériás, sem a magángyűjtő, még kevésbé a múzeumok vezetői nem képesek korrigálni. mint „appropriation art” nyert koncepcionális érvényességet az imitáció, amelynek értelmében sikk például günter fruhtrunk vagy robert indiana műveinek utánzása, illetve másolása. minthogy a piaci értéket nem a szerzőség, eredetiség, az aláírás, tehát a kép immanens faktorai határozzák meg, könnyű észrevenni, hogy ez a koncepció nem veszi komolyan a befogadó különös, értelmező-cselekvő szerepét.

ha viszont a művész az érzékelés területén végzett „kutatásnak” tekinti a munkáját, akkor a művészet megismerést fakasztó vállalkozássá válik. a befogadóra irányuló művészetben a néző jelentősége már a művészi koncepció kidolgozásánál is megmutatkozik. a műalkotások értelmezése az ilyen művészetben nem az egy-értelműséget, hanem a több-értelműséget célozza meg, ami nem jelenti szükségszerűen a „nyitott mű” megvalósítását.

a recepcióra igényt tartó művészet lehetővé teszi a szubjektív értelmezést és a művész különös képi döntései révén tematizálja azt.

* Sigurd Rompza (1945) német képzőművész, egyetemi tanár a saarbrückeni Képzőművészeti Főiskolán, a művészek által mintegy 30 éve fenntartott a St.Johann galéria alapítótagja, a KunstKonkret periodika kiadója